

Панчук Н.П., кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри психології освіти
Панчук С.О., здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
*Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА- ФІЛОЛОГА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним з найголовніших завдань, які стоять перед викладачами, постає озброєння майбутніх фахівців професійними знаннями, вміннями та навичками. Становлення ціннісної сфери виступає одним з провідних компонентів, оскільки забезпечує успіх у професійній діяльності, конкурентоспроможність в сучасному суспільстві. Період навчання у виші припадає на юнацький вік, характеризується ознайомленням з майбутньою професією, адаптацією до вузівських умов навчання та становленням особистості студента як професіонала.

Проблемам становлення ціннісного компоненту в структурі особистості присвячено дослідження (Л.В. Долинська, С.В. Яремчук, М.І. Дьяченко, Е.А. Науменко, В.А. Семиченко тощо), що стосуються вивчення мотивації вибору і отримання професії вчителя та усвідомлення вимог до сучасного вчителя. Проблема становлення ціннісних орієнтацій висвітлена у працях І.Д. Бега, М.Й. Боришевського, Л.В. Долинської, З.С. Карпенко, Н.В. Чепелевої тощо. Основною метою дослідників є розширення знань про ціннісну сферу особистості студента, зокрема, життєво-професійне самовизначення та головні професійні цінності вчителя.

Ефективність діяльності спеціаліста залежить як від професійних якостей, соціально-професійних, так і від особистісних характеристик, в тому числі і ціннісних орієнтацій. Педагогічну спрямованість особистості вчителя обумовлюють ціннісні орієнтації: на себе; на засоби педагогічного впливу; на учня, дитячий колектив, на цілі педагогічної діяльності. Стрижнем і одночасно

динамічним початком системи професійно-ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя є його ставлення до своїх особистісно-професійних особливостей. Професійна підготовка вчителя має здійснюватися не як спрямований зовні потік стимулів-подразників дидактичного характеру, а як актуалізація потенційних професійних можливостей особистості і розвиток їх до рівня зрілості. Для управління і самоуправління процесом формування спеціаліста-вчителя необхідно, щоб і студент, і викладач подумки звертались до мети своєї діяльності.

Ціннісні орієнтації є компонентом структури особистості, який відображає життєвий досвід, накопичений особистістю в індивідуальному розвитку та являє собою серцевину свідомості, з точки зору якої вирішується багато важливих життєвих питань. У ціннісних орієнтаціях проявляється стійке, соціально-зумовлене, вибіркоче ставлення до сукупності матеріальних і духовних суспільних благ та ідеалів [1].

Формування особистості майбутнього педагога виступає як складний і багатогранний процес, успіх якого залежить від організації та планування навчально-виховного процесу, пізнавальної діяльності студентів, виконання поставлених завдань, створення умов з метою виявлення необхідних для майбутньої педагогічної діяльності якостей. Важливим моментом також виступає вироблення внутрішньої позиції, морального ідеалу, ієрархії цінностей, надання професійної спрямованості життєвим прагненням і мотивам поведінки. В практиці виховної роботи зі студентами часто ігноруються професійні вимоги до їх життєвих позицій. Вимоги до професійно-значущих цінностей, їх формування є важливим моментом у становленні ціннісної сфери студентської молоді, формуванні стійких життєвих поглядів та професійних переконань.

Література:

1. Долинська Л.В., Максимчук Н.П. Психологія ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2008. 124с.